

Ανίχνευση ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών στη Φυσική Αγωγή

Επιμορφωτική ημερίδα
ΕΦΑ, 1 & 2 Απριλίου 2015

Δρ. Παναγιώτης Βαρσάμης

Αναφορά προέλευσης-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 3.0 Ελλάδα

Είναι ελεύθερη:

η διανομή. Η αναπαραγωγή, διανομή, παρουσίαση στο κοινό του Έργου

Υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

Αναφορά προέλευσης — Θα πρέπει να κάνετε την αναφορά στο έργο με τον τρόπο όπως αυτός έχει οριστεί από το δημιουργό ή το χορηγούντο την άδεια (χωρίς όμως να εννοείται με οποιονδήποτε τρόπο ότι εγκρίνουν εσάς ή τη χρήση του έργου από σας).

Μη Εμπορική Χρήση — Δε μπορείτε να χρησιμοποιήσετε το έργο αυτό για εμπορικούς σκοπούς.

Όχι Παράγωγα Έργα — Δε μπορείτε να αλλοιώσετε, να τροποποιήσετε ή να δημιουργήσετε πάνω στο έργο αυτό.

Επικοινωνία

dr.p.varsamis@gmail.com

Βιογραφικό

**Καθηγητής Ειδικής Φυσικής Αγωγής
Εκπαιδευτικός Β/θμιας Εκπαίδευσης
Εκπαιδευτής Ενηλίκων (ΕΟΠΠΕΠ)**

Σταθμοί:

- ΕΕΕΕΚ, ΚΕΔΔΥ, ΣΣΝ,
- ΚΕΚ, ΑΠΘ, ΠΑ.ΜΑΚ.

Η λειτουργία της ανίχνευσης

*Με ποιο σκοπό γίνεται η ανίχνευση
και πως μπορεί να μας βοηθήσει;*

Διαδικασίες καθορισμού ΕΕΑ

1. Χαμηλές επιδόσεις (Low- or Underachievement)

- Ελλιπής ανταπόκριση σε μαθησιακά, κοινωνικά κ.ά. έργα (ως προς την ποιότητα, τον ρυθμό, το αποτέλεσμα κ.λπ.) ενός παιδιού ή μαθητή συγκριτικά με τους συνομηλίκους του ή/και με τις πραγματικές του δυνατότητες
- Τις περισσότερες φορές, προκύπτει από παρατηρήσεις της καθημερινής λειτουργικότητας του παιδιού και βασίζεται σε άτυπη παιδαγωγική αξιολόγηση

2. Ανίχνευση (Screening)

- Με την κλασσική έννοια του όρου, σημαίνει τη σύντομη διαδικασία εντοπισμού ατόμων, στα οποία δεν μπορεί να αποκλειστεί η ύπαρξη μιας δυσλειτουργικής κατάστασης
- Διαδικασία εκτίμησης βάσει κριτηρίων για τον εντοπισμό ατόμων που οφείλουν να υποστηριχθούν συστηματικά

3. Ανταπόκριση Στην Παρέμβαση (ΑΣΠ) (*Responsiveness To Intervention, RTI*)

- Σημαντική αλλαγή στη μαθησιακή, κοινωνική κ.λπ. ετοιμότητα (επίδοση) συνεπεία μιας επιστημονικής συστηματικής παρέμβασης πολλαπλών βημάτων, υψηλής ποιότητας και αυξανόμενης έντασης

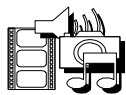
4. Παραπομπή για διάγνωση (*SEN Assessment*)

- Αξιολόγηση και (διαφορο)διάγνωση για το αν ο μαθητής εμπίπτει σε κάποια Ειδική Εκπαιδευτική Ανάγκη (ΕΕΑ) και χρήζει υποστήριξης ή/και Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης (ΕΑΕ), όπως βέβαια και των σχετικών διευκολύνσεων που μπορεί παρέχει η πολιτεία (π.χ. Παράλληλη Στήριξη).

Υποψήφιες κατηγορίες ΕΕΑ

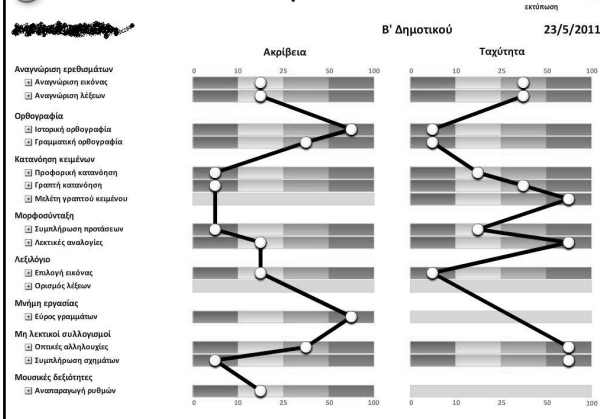
- **Νευρολογικές Διαταραχές / Κινητικές Αναπηρίες**
- **Αναπτυξιακή Διαταραχή του Συντονισμού των Κινήσεων**
(*Developmental Coordination Disorder, DCD*)
- **Μη Λεκτικές Μαθησιακές Δυσκολίες**
(*Non Verbal Learning Disabilities, NVLD ή NLD*)
- **Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής / Υπερκινητικότητα**
(*Attention Deficit Hyperactivity Disorder, ADHD*)

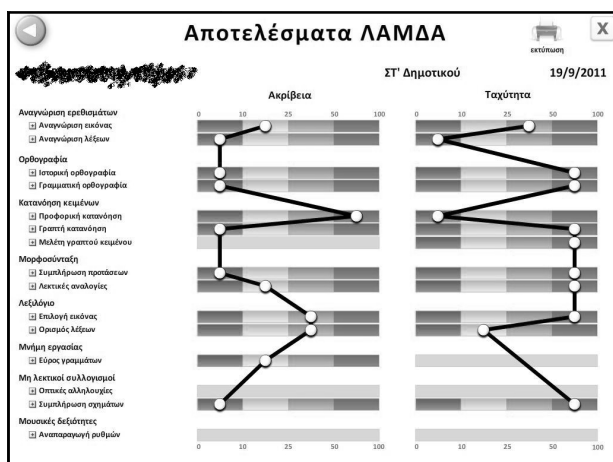
Παραδείγματα

1. Μαθήτρια β' ΔΣ (υποπλασία παρεγκεφαλίδας)
2. Μαθητής στ' ΔΣ (ΕΜΔ και Κινητική Αδεξιότητα)
3. Μαθητής με ΚΑ που ήλθε από εκφοβισμό

Αποτελέσματα ΛΑΜΔΑ

DMS – IV 315.4

ΑΔΣΚ

Diagnostic criteria for Developmental Coordination Disorder (Dyspraxia)

A. Performance in daily activities that require motor coordination is substantially below that expected given the person's chronological age and measured intelligence. This may be manifested by marked delays in achieving motor milestones (e.g., walking, crawling, sitting), dropping things, "clumsiness," poor performance in sports, or poor handwriting.

B. The disturbance in Criterion A significantly interferes with academic achievement or activities of daily living.

C. The disturbance is not due to a general medical condition (e.g., cerebral palsy, hemiplegia, or muscular dystrophy) and does not meet criteria for a Pervasive Developmental Disorder.

D. If Mental Retardation is present, the motor difficulties are in excess of those usually associated with it.

© 2000 American Psychiatric Association.

Δυσκολίες μάθησης σε μαθητές με ΑΔΣΚ:

- Εντοπισμός κεντρικής ιδέας σε κείμενο
- Περιορισμένο λεξιλόγιο στον γραπτό λόγο
- Ακατάλληλο λεξιλόγιο για την περιγραφή
- Φτωχή υποστήριξη ιδεών με επιχειρήματα
- Αργοπορία στην επίλυση προβλημάτων
- Πολλαπλές δυσκολίες στα μαθηματικά
 - Π.χ. Επιλογή σωστής πράξης, Έλεγχος λύσης

Δυσκολίες ΑΔΣΚ στο τεστ ΛΑΜΔΑ:

- Γραμματική ορθογραφία
- Κατανόηση γραπτών κειμένων
- Συμπλήρωση προτάσεων
- Επιλογή λέξεων / εικόνων
- Χαμηλή ταχύτητα ανταπόκρισης

Διάκριση ΜΛΜΔ – ΑΔΣΚ

Οι μαθητές με ΜΛΜΔ παρουσιάζουν:

- Σχετικά υψηλή λεκτική νοημοσύνη & μνήμη
- Συνεπώς: καλό λεξιλόγιο, καλή έκφραση, αναγνωστική ικανότητα και ορθογραφία
- Όμως: δυσκολίες στην βαθιά κατανόηση της γλώσσας (ύφος, χιούμορ κ.λπ.) και στην ουσιαστική συμμετοχή σε διαλόγους

επίσης:

Οι μαθητές με ΜΛΜΔ παρουσιάζουν:

- Δυσκολίες στην αντίληψη του όλου
- Χαμηλές κοινωνικές δεξιότητες
- Χαμηλή μαθηματική ικανότητα
- Συναισθηματικές δυσκολίες

Επιδείνωση με την ηλικία

Ζήτημα ετερογένειας...

Διάσπαση Προσοχής... (ΔΕΠΥ)

- Μείωση της ικανότητας προσοχής και συγκέντρωσης ή εμφάνιση μεγάλης κινητικότητας ή παρορμητικότητας...
- που επηρεάζει δυσμενώς έναν ή και περισσότερους τομείς της ανθρώπινης λειτουργικότητας (π.χ. τη μάθηση)

...

- Πέραν του εγγενούς προβλήματος, υπάρχουν ιδιαίτερες δυσκολίες στη λεκτική και οπτικο-χωρική μνήμη
- Χαμηλές επιδόσεις στην επιδεξιότητα των χεριών και χαμηλότερα σκορ σε κινητικές δέσμες (π.χ. στο *M-ABC*)

...

- Απώλεια ευκαιριών για μάθηση (και καταγραφή πληροφοριών).
- Δυσκολίες στον σχεδιασμό δράσεων, ειδικότερα ως προς τις λεπτομέρειες.
- Πιθανότητα διασπαστικής και εναντιωματικής συμπεριφοράς.

Ανίχνευση στη ΦΑ

- Κατάλογοι συμπεριφορών που συμπληρώνονται από εκπαιδευτικούς, καθηγητές Φυσικής Αγωγής και γονείς (π.χ. *Fought et al, 2008; Goldstein, 2000*)
- Δέσμες τεστ κινητικής ανάπτυξης
- Κλινική αξιολόγηση – Διάγνωση

	1	2	3	4	5
	<i>Πολύ πιο κάτω από το μέσο επίπεδο της τάξης</i>	<i>Λίγο πιο κάτω από το μέσο επίπεδο της τάξης</i>	<i>Στο μέσο επίπεδο της τάξης</i>	<i>Λίγο πιο πάνω από το μέσο επίπεδο της τάξης</i>	<i>Πολύ πιο πάνω από το μέσο επίπεδο της τάξης</i>
Βάλτε ένα σημάδι κάτω από τον αριθμό που περιγράφει καλύτερα τον μαθητή!					
	1	2	3	4	5
1. Κινητικές Δεξιότητες (τεχνική, χωροχρονικός προσανατολισμός, κ.λπ.)					
2. Γνώσεις στη ΦΑ (υγείας, ιστορίας, αθλημάτων, κινητικής γνώσης, κ.λπ.)					
3. Κίνητρα (προσπαθεί, επιμένει, θέλει να βελτιωθεί, βάζει στόχους, κ.λπ.)					
4. Λήψη αποφάσεων (αντιλαμβάνεται, αναλύει, κρίνει, αποφασίζει ορθά)					
5. Συμπεριφορά προς εσάς (ακούει, παρατηρεί, προσέχει, συμμορφώνεται)					
6. Συμπεριφορά προς άλλους (συμμετέχει, σέβεται, συνεργάζεται, βοηθά)					
7. Ένταξη στην τάξη (είναι αποδεκτός, οι άλλοι τον εμπλέκουν / παίζουν)					
8. Κατάκτηση των στόχων ΔΠΣ-ΔΕΠΠΣ της τάξης που ανήκει					

Λίστες ελέγχου (αδρή κινητικότητα)

- Συχνά παραπατά ή/και πέφτει
- Συχνά προσκρούει σε αντικείμενα
- Δυσκολεύεται να κινηθεί ρυθμικά
- Λιγότερο δραστήριο από τους συνομηλίκους
- Δυσκολεύεται να διατηρήσει την ισορροπία του
- Αντιδρά σωστά (*timing*) όταν του ρίχνουν μπάλα

Εκτίμηση Δραστηριοτήτων από τον Καθηγητή Φυσικής Αγωγής (Faught et al, 2008)

Οδηγίες προς τον Καθηγητή Φυσικής Αγωγής (Μέρος Α): Το έντυπο αυτό θέτει μια σειρά ερωτήσεων αναφορικά με τις κινητικές δεξιότητες, τις φυσικές ικανότητες και τα επίπεδα συμμετοχής του/της _____ (όνομα μαθητή/μαθήτριας) σε σύγκριση με άλλους μαθητές της ίδιας ηλικίας και φύλου τους οποίους έχετε διδάξει. Η συνεργασία σας στο στάδιο της προσεκτικής συμπλήρωσης του εντύπου αυτού είναι ιδιαίτερα σημαντική. Παρακαλούμε, στηρίξτε τις απαντήσεις σας στις προσωπικές σας παρατηρήσεις για τον συγκεκριμένο μαθητή/μαθήτρια κατά το μάθημα της Φυσικής Αγωγής, των αθλητικών αγώνων, τόσο στο πλαίσιο του ίδιου του σχολείου, όσο και σε αγώνες μεταξύ σχολείων (σχολικοί αθλητικοί αγώνες), καθώς και κατά τις εκδρομές ή/και τα διαλείμματα. Παρακαλούμε, επιλέξτε κάθε φορά την πιο αντιπροσωπευτική απάντηση.

1. Όσον αφορά στη φυσική κατάσταση (δύναμη, ευκινησία, αντοχή), σε σύγκριση με άλλους μαθητές της ίδιας ηλικίας και φύλου, ο/η συγκεκριμένος/η μαθητής/μαθήτρια βρίσκεται:

Πολύ κάτω από τον μέσο όρο	Ελαφρώς κάτω από τον μέσο όρο	Κοντά στον μέσο όρο	Ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο	Πολύ πάνω από τον μέσο όρο
☐	☐	☐	☐	☐

Ερωτηματολόγιο για καθηγητές ΦΑ
(DuPaul, Power, Anastopoulos, & Reid, 1998)

Βάλτε έναν κύκλο στον αριθμό (0-3) που περιγράφει καλύτερα τη συμπεριφορά του μαθητή στο μάθημα ΦΑ κατά τη διάρκεια των τελευταίων έξι (3-6) μηνών ή από την αρχή της σχολικής χρονιάς.

	Σχεδόν ποτέ	Σπάνια	Αρκετές φορές	Πολύ συχνά
1. Δεν μπορεί να εστιάσει την προσοχή του/της σε λεπτομέρειες ή κάνει λάθη απροσεξίας.	0	1	2	3
2. Είναι κινητικά ανήσυχος/η (π.χ., στριφογυρίζει ή χτυπάει χέρια και πόδια, κάνει θορύβους).	0	1	2	3
3. Δυσκολεύεται να δώσει προσοχή για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα σε δραστηριότητες ή παιχνίδια.	0	1	2	3
4. Σηκώνεται όρθιος/α σε περιπτώσεις όπου πρέπει να παραμείνει καθιστός/ή (ή και το αντίστροφο).	0	1	2	3

Επιλεγμένα εργαλεία⁽¹⁾:

- **Ανίχνευση ΑΔΣΚ**
- **Ανίχνευση ΔΕΠΥ**
- **Ανίχνευση ΜΛΜΔ**
- **Ανίχνευση ΨΚΑ**
- ⁽¹⁾ **Επισυνάπτονται**

